ކަމަންހާރު
އަންވަރު އިބްރާހީމް

ކަމަންދާރު

އަންވަރު އިބްރާހީމް

އަޅުކަމުން އަވަދިވެގެން ރަށުންދުރާރަށް ގެއަށް ވަދެވުނީ ހާދި ދަންމެއެވެ. އޭނާގެ އިންތިޒާރުގައި ގޭގެ ކުދި އަނބިމީހާ ވާތް ކަކޫ މަސްކަން ކަނޑާ ފޮތި ނަގައިގެން އެ އިނީ އޭނާގެ ބައްޕަ މަޖާސަރެވެ. ރަށުންދުރާރަށް ތެދިގަނޑުވެއްޖެއެވެ. ހިނިތުންވުމާ މޫނުގެ އުފާވެރިކަން ފާޅުވެއެވެ. ހާސްކަމުގެ ނިވައެއް ދޫކޮށްލެވުނެވެ. އޭނާ ގޮސް ހުއްޓުނީ ބައްޕަގެ ކައިރިމަތީގައެވެ.

" ދަރި ތިބުނު ދިޔަ އަޅުއަށް އެބަ އިވޭ. ހަނދާންކުރާތި ...... ބައްޕަގެ ގަދަރާއި އާދޭހާ ދަރަޖަ ވެއްޓޭ މާޔޫސްތާތި. ތިޔަ ނުވިސްނޭތާ ކުރުގެ ކުއްޖެއް ނޫން." ނުރުހުމުގެ ރާގުގައި ބައްޕަ ދެއްކި ވާހަކަތައް އަޑުއިވި، ކަން ކަމަކަށް ރަށުންދުރާރަށް އެނގުނެވެ. ބައްޕަގެ ބަސްތަކާއި ރުޅިޖެހިފައިވާ ހަރުކަށިކަން އޭނާއަށް ވިސްނުނެވެ.

ރަށުންދުރާރަށް މަޖާސަރަށް ލިބިފައިވާ 'އަރައިގަންނަކަށް' ނިކަމެ ގޮތެއްނެ އެކަކެވެ. އޭނާގެ ކޮންކަމަކީ ކަމަންދާރުވެ. ދެ ކުދިންގެ އުމުރުގައިވާނީ ދިހައެއް މިނެޓުގެ ތަފާތެވެ. ބަލައިބަލުމުން ދެ ކުދިން ވަކިކޮށް ނުކުރެވޭއެވެ. ނުދަންނަ ބަޔަކަށް އެ ދެ ކުދިން ވަކި އެނގެނެއެވެ. އެހާވެސް ދެ ކުދިން ވައްތަރެވެ. ދެ ކުދިންގެ އުމުރު އެއްގޮތެވެ. ހިނަ ފަހަރަށް މަޖާސަރަށް ދެ ކުދިން ވަކިވަނީ ރަށުންދުރާރު ކަރުގައި އަޅާފައި ހުންނަ ލޯ ފަހަރަށްނެވެ.

ދެ ކުދިންގެ އުމުރުން 7 އަހަރުގައި، ކުދިންގެ މަންމަ ވަނީ މި ދުނިޔެ ދޫކޮށްފައެވެ. އެ ދުވަހަށްފަހު، ކުދިންގެ ހެދިޔާ ކަލޭއް ބަލަހައްޓަމުން ދިޔައީ މަޖާސަރެވެ. އަންހެނުން ނުލައްވާ ލިބުމުން ދިޔަ މާލިވެރިކަމުގެ ހިތްދަތިކަން ގެނބުނުކުރީ ދަރިންނަށް ދަރިވެރިކަމުގެ ބާރުލިބެނީއެވެ. އާއިލާގެ ގަދަރާއި ދަރަޖަ ދެމެހެއްޓުމަށް ދަރިންގެ މާދަމާއަށް ބަލައިގެން ޖެހިލާހެވެ. ލިބިފައިވާ ބާރާއި ހަކަތަ ހުސްކުރަމުން ދިޔައީ ދެ ކުދިންގެ މުސްތަގުބަލަށެވެ. ދަރިންނަށް ލަކުން ދަރުއެވެ. ބައްޕަ ކަމަންދު ހަރުކަށިވިޔަސް އެ ކުދިން ދުލަ އެންމެ ލޯބިވާ ބައްޕަކަން އެކުދިންނަށް އެނގެއެވެ.

ކުދިން ފުރާވަރަށް އެރުމުން މަދަރުސާގެ ހިތަށް އުނދަގޫވުމުން ދިޔައެވެ. ނޫނީގެ ތަޑުއެ
އިރުސާސް ވަޅުންދިޔައެވެ. އެ ތަދު ގެދިފައިވަނީ ދެ ކުދިންނަށް ލިބިފައިވާ ރިލީފާއެވެ. އެ ރިލީފުވުން
މަޖުބޫރުވީ ބޫރުތެރޭ ކުޅެއްދުމަށް ކުދިންނަށް ދީފައި އެކީ މިނިވަންކަން ހުއްޓުވާނެވެ. ވާރުތެކަށް ގޮސް އެ
ކުދިން ފެންވެރުމައި އުޅުން އުޅުން މަސްކުރާނެވެ. ކާންބޯން ކުރަމުން އަދި ބައެއް މަސައްކަތް ހުއްޓާލައި
ހަމައެކަނި ދަރިންނަށްބޭކައި ވަގުތު ދޭނެވެ. އެ ދަރިންގެ ކަންތައްތަކާމެދު ވިސްނާނެވެ. އެ ނިކަމެތިގައި ދީ
ދަރިންނާ ވާހަކަދައްކަން މަސައްކަތް ނިންމިއެވެ.

"ދުކުދިންވެސް މި މިޕީ މިހާރު މިހުނާ އިންނަވަރުވެފައި. އަވަހަށް އެ ކަންކުރަން..
އެހެން ނޫނީ މާ ދެރަ ގޮތަކަށް ދިމާވެދާނެ. މި ވާހަކަ ދައްކަން މި ޖުނިޔަރވެސް އެ ޕެރެންޓިންގ ބައްޕަގެ
ހިތަށް ވަންނާނީ. އެ ކަމުން ބައްޕައަށް އުނދަގޫވާނީ." ކުރިމަތީ މިޕީ ދީ ކުދިންގެ މޫނަށް ވަކިވަކިން ބަލަމުން
މަޑުސަރު ވާހަކަދައްކައިފިއެވެ. އެ ވާހަކަތަކުން ރުހެންދިޔާރަށް ލިބުނު ދިރާސާ ޝަކަލުވަސްކަމެވެ. ނަތީޖާވަސް
ކާމިޔާބީ ހާސިލްކުރެވެއެވެ. އެންމެ ފަހުން ބިރުން ހުރަ ފުރުސަތުގެ ބޮޑުޝަކުވާތަކުން ރުހެންދިޔާރަށް މަޖުބޫރުވިއެވެ.

" އަހަރެންނަށް ސަލާމަތެއް ލިބިގެން މަޑުސަރު ރަނގަޅުވާން ހުރަހެކޭ. އޭރު އަހަރެން ވަރަށް
ގާތާ މިހުން." އިސްތިހާރު ޖަހައިގެން ހުރި ބައްޕަގެ ކުރިމަތީ ރުހެންދިޔާރު އާދޭގެ ހިތްވަރު ނެރުނެވެ.

" މިކަން ބައްޕައަށް އެނގޭ. މިކަމާ ބައްޕަ ހިތްހަމަ ނުޖެހޭ މި ވާހަކަ މިދައްކަނީ.. އޭރު
ދެން ކޮން ބައެއް؟ އަހަރެމެންނާ އަޑުބާލާފައި އޭރު ކޮންކަހަލަ އާއިލާއެއް؟ މިޔަނި މަޖުބޫރީ އަމިއްލަ ފައިން
ކަމެއް ކުރާ މިހެއްޔޭ. ދެން ކިހިނެއް ދަރިފުޅު ގެންގުޅޭނީ.. " ދެފަރާތަށް ބޭ ހުރާތަމުން މަޑުސަރު
ވާހަކަދައްކަމުން ދިޔައީ ނުރުހުމުގެ ރުހުގަމެވެ. އެ ވާހަކަތަކަށް އިތުރު އެއްޗެއް ބަލާކަށް ރުހެންދިޔާރު ކަށް
ނުކުރުނެވެ.

" ކޮންމެ ކޮންމެ މިހާރު އިންސާނަކަށް މަސައްކަތް ގަބޫލުވެއް ނުވެވޭނެ. ދަރިފުޅުމެންނަށް އެކަން
ނުވަންޖެ އިންސާނެއް ރަނގަޅު މިހަރު ބައްޕަ ހުރައިދިވާނަން." މަޑުސަރުގެ އެ ޖުމުލަތައް އަޑުން ކުރި
އިސްކާރުތަން، ދުކުދިން ހިނގައިގަތީ އެތެރެގެއާ ދިމާއަށެވެ.

ބައްޕަ ބުނި ޖުމުލަތައް އަސަރު ރުހެންދިޔާރުގެ ހިތުގެ ވިންދާ ކުޑަވިއެވެ. އެ ޖުމުލައާ ގުޅި
ވިސްނަން ފެށިއެވެ. އެކަމުގެ ސަބަބުން ރުހެންދިޔާރުގެ ފި އެބައި ދިރާސާތަކެއްގެ ކުރިއަށް ޢަބާވިއެވެ.
މަޖުބޫރާއި ހާދިހާ އެފާޑަ ވަގުތުތަކެއް އޭގެ ބޮޑު ދުވާލީގައި އަމިއްލަ ހިތަށް ޖަވާބުއެވެ. އެއުރުން 13

އަހަރުގައި ގެ ތަރުޖަމާ ހުއްޖާ އޮނާ ކަހި ދައްކަށް މަޑުސޫރު ވައްޓާލި ގޮތުގެ ނަމޫ ދުވަސް ޗަމިންނެވެ. އޭގެ ފުރުން ދު ފިހެނީގެ ގުޅުން ބަދަހިވެ، ބައިލޫކުރުވާން މޫސުމީވުމުގެ ދަމިންނެވެ. ބައްޕާ ސިފައިން ރަށުގެ ބޮޑުވެރި ދަރިގައި ބައިދަރުކާރު ދެއްކި ވާހަކަތައް ދަމިންނެވެ. މިކަން ކޮންތިޔަން ކަމަކުވި ގުރުބާނީގެ ދަމިންނެވެ.

"މަހަރު ހިވަނީ އަހަރެން މަޑުސޫރާ ބައިދަރުކާރުކަން ބައްޕައަށް އެނގޭނީހެން."

ނުވަނަވަސްކަމުއްކަ ވާހަކަ ފެނި ރުހުންދިނުމަށެވެ. ދާން ޖަވާބުގައި ނޭނގިފައި ކަމަންމާކަން އިނދެފެނީއެވެ.

"އަހެ ކިއްވަމަ ބައްޕަ އެ ރުދި އަންނަނީ؟ ފިޔާރުވުމަކީ މައްސަލައެއްތަ؟ އެ އާއިލާގެ ހިކަޔަތްތަކުން ބައްޕައަން ލިބޭނެ އުނިކަމީ ކަބަ؟ އެހެން ނުނަސް އެ ފިޔާރުކަމުން އަސަރުކުރަން ކުރާނީ އަހަރެންނަކަށް. އެކަމުން ބައްޕައަން ކުރާނީ ކަން ގެއްލުމެއް؟" ރެހެންދިމާރަން ކުރުވީ ސުވާލެއްކެވެ.

"މަހަރު ހިވަނީ ބައްޕަ ބާނުންވަނީ ދަރުބަ އެހެން މިހާރު ކައިވެނި ކުރުވަން ހުން. ބައްޕަގެ ވާހަކަތަކުން އަހަރެންނަން ވިސްނުނީ އެކަންތަ." ކަމަންމާރުގެ ޒުވާބު އޮތީ ފުރުކުރިއެވެ.

"މަހެއް ނުއިންނާނަން. ބައްޕަދަކު ކިޔަނދެ ތިރުގަތުގަސް އެކަމެއް ނުކުރާނަން. އަހަރެން ދަރިފަސް މަޑުސޫރު ދަލު. އޭނާއާ ދެން ވަކިކޮށް ނުވެވޭނެ." ބޭނުވުން ޔަން ޖީގުގައި ފަހު ރެހެންދިމާރަން ރޮވެނީ ފުން ނިވާވެކެވެ.

"އަހަރެންނަށް ފެންނަނީ އަވަހަށް ކައިވެނި ކުރަން. އެކަމުގައި ކުރިއަށް ދާން. އެހެން ނޫނީ މާ ލަސްވެދާނެ" ކަމަންމާރަން ފެންނަގޮތް އެނގޭ ހަމަކުރިއެވެ.

"އެކަމަކު އެކަމަށް ބައްޕަ ހުރަސް އަޅާނެއްނު." ރެހެންދިމާރު ވިސްނީ ވާދޭން ގޮތްކަމުގައެވެ.

"އެކަމާ އުޅެނިމަތީ އެނގޭނީ. ޔެހެން ހުއްޖާ އެހެން މިހާރު ކައިވެނިކުރުވަން އުޅެފިނަމަ..."

ކަމަންމާރު ބާރުންތޯ ދައްކަވައިން ވިސްނައިދީފެވެ. ދައްކަވައިން ވެދާނެ ގޮތެއް ހަމަކަށްދީފެވެ.

"ނޫން. އެކަމެއް ނުވާނެ. އަހަރެން ދިހިހުއްޖާ އެކަމެއް ނުވާނެ. އަހަރެންނަން އެހެންމިހާ އުޅެއް ނުދޭނެ." އަޖަރ ބާރުވަމުން ރެހެންދިމާރު ވާހަކަދައްކަމުން ދިޔައެވެ. ދު މިހެންގެ ވާހަކަތަކުން ހިނގުނީ ހަދާނ ގެތުކެވެ. އެކަމާ ކުރިއަން ދާނ ގެތުކެވެ.

ހަފުތާއެއް ފަހުން. މަރުސިޑާއި ރޮނަލްޑު ދިޔަ ރަށުގެ ބޭރުފުށުގެ ބިންތަކުގައެވެ. އެއީ
އާއްމުކޮށް އަދިވެސް ބެއްދަވުރުކުރާ ތަނެވެ. ކޮންމެ ހަފުތާއަކު ވެސް ދެ މީހުން އެތަނަށް އަންނަނީ ހަޑީ
އަދުކަމަށެވެ. ނަމަވެސް ނިމިގެން ދަނީ ޗާބީގެ އަދުކަމުންނެވެ.

"މިހެން ކިޔާ ދުވަހަކު އުޅެވޭނީ. މާދަމާ އަހަރެމެން ގެއަށް އައިސް މި ވާހަކަ ދައްކަންވާނެ.
އެހެން ނޫނީ މި ކަމެއް ނުވާނެ." މަރުސިޑާގެ ބޯ ބާއްވާނެ ބާލިހަކަށް އުނގު ދިލެން ރޮނަލްޑު ދެއްކި
ވާހަކައަށް އަޅުއްވަމުން ފަހު މަރުސިޑާ ޖަވާބު ދިނެވެ.

"ރޮނަލްޑުއަށް ކުރަންޖެ މަހަށް ކުރޭނެ. މި ވަރުގެ ހިތްވަރު ހުރިއްޔާ މަ މިހެން ހަމަ
ބައްޔާރަށް. ރޮނަލްޑުއަށް ދެރަ ގޮތުގައި ވެދާނެތީ މަ މި މަޖުބޫރުވީ."

"މި ހެން ދީ މިހެން އުޅެއިރު ހާދަ އުފާވެއްޖެ. އަހަރެންނަށް ދޭން މަރުސިޑާ ނުލަހައް
ނުދެވޭނެ. ދެން ކެތްއް ނުކުރެވޭނެ." މަރުސިޑާގެ ބޯކަޅި މަތީމަތިން ފީރުމާލަމުން ރޮނަލްޑު ބުނެލެވެ.

"އަހަރެންނަކަށްވެސް ދެން ކެތްއް ނުކުރެވޭނެ. މިހާރު މި އިންތިޒާރު ކުރެވޭނީ ކައިވެނި
ކުރެވޭން ދުވަހަކަށް. އަހަރެންގެ އާއިލާއިން ވެސް ބޭނުންވަނީ މިކަން އަވަސްކުރަން. ބެނަން މިއަދު އަދި
ނަންނުގައްކައިފިސް ގޭގައި ފާހަގަކުރެވުނެ. މަންމަ ބޮނޭ ގެއަށް އުފާވެރިކަމާ ވާނެ އުޅޭނީއެވެ. މަރަން ހިވަނީ
ރޮނަލްޑު އަހަރެމެންގެއަށް ގެންދެވޭނެތަން." ހިނިގަނޑެއްލާއިރު މަރުސިޑާ ބުނެލެވެ.

"ދެން ބުނޭ މި ހަނދާންވީ. އަހަރެމެން ގެއިން ފޮނުވާ ނަންނަގޮތް ދިހާ މަތިމަތީގެ.
ފެށިގެނު ބޭނުއެގި މައި އެ ނަންނަގޮތް އާއްމާ ކައުކަރާން ފޮނުވި ވަރަން ކަތިރީން. ގަތިކޮދުން ކުރަކު
ހަދިޔާތަކީގެ. މިޔޭ ކުރިން ވެސް ދުވަހަރުކޮށް މި ކަފަށް ހިނދި. ކުރަކު ވަރަން ބިރުގަނޑާނަ ނަންނަގޮތް
ދޭނޭ. އެ އަހަން ބައްޕަ ނުކުމެ ކާމި މަހާރީ. ފަހުން އެ ކަމާ ދުރަވެގަންވެސް އުޅެން ބައްޕަ." ރޮނަލްޑު
ދެއްކި ވާހަކަތަކުން ކޮންމެވެސް އުނދަގޫ ބޮލެއްގެ ކަމެއް ހަމަ ރޮނަލްޑު އިހިސާސްކުރެވުނެވެ.

"އެކަމަކު މިއީ ހާދަ ދުރަ ކަމެކޭ. ތަޅުން ކުޑަކޮށްވެސް ދުރަހެއް ދިއްމެވޭ." ސަފާރަތް
އިނދިލި ހުސްފޮތްތަކުގެ މާތް ބަޔަކާ އިނދިލި ޖައްސާލަމުން މަރުސިޑާ
ބުނެފިއެވެ.

"މީހުން ތިހެން ބުނާތީ އަޅުއަހަރެން. އެކަމަކު ކޮންމެ ފަހަރަކު އެގޮތަކަށް ދިމާއެއް ނުވެއެއްނު." ރަޝީދުފާރު ބުންޏެވެ.

"ރަނގަޅު ދިމާ ނުވިއްޔާ. ދެން ހިނގާ ދަމާ. މިހާރު މާ ލަސްވެއްޖެ. އެކަމަކު އަހަރެމެން ދެ މީހުން ދިމާވަންވާނެ. އަހަރެން ދާނީ އަތިރިން. ރަޝީދު ދާ މައި މަގުން." ގަސްތަކުގެ ތެރެއިން އަތިރިމައްޗަށް ހިނގައި ގަސްނަރަދުން މަދުސިރު ބުންޏެވެ.

ރަށުގެ ބޭރުމަގުން އުތުރަށް އެދުމަށް ފަހު، ޖެހިގެން އޮތް ގޮޅިން ފަނބާފުޅާއަކު ރަޝީދުފާރަށް ފިބުނީ ހާސްކަމުވެ. އެ ގޭ ދޮރަށް މީހުންތައް ޖަމާވެފައިވަނިކޮށް ރަޝީދުފާރަށް ފެނުނެވެ. އޭނާގެ ހިތް ތެޅެން ފެށިއެވެ. ނަގާ ކޮންމެ ފިޔަވަޅަކަށް ހިތްލިބޭ ބޭރަށް ވަރުގަދަކަމުން ދިޔައެވެ. ޖެހޭ ކޮންމެ ވިންދާއި ދެރަގޮތެއް ނުވާވަރަށް އެދި ދުއާކުރެވުނު ދިޔައެވެ.

ރަޝީދުފާރު ގެއާ ހަމަވުމާއެކު އެންމެންގެ ޗީތަށް އޭނާއަށް އަޑުޖެހިއެވެ. ދިމާ ކަލޯ، ފެންއިސްތިރިގަނޑުގެ ތެރެއިން ފެންނަމުންދާ އަރަޖި މޫނަށް ބަލަން ފެނުނެވެ. ހާސްވެފައިވާ ރަޝީދުފާރަށް މީހުން ގަނޑުގެ ތެރެއިން ގޮތުއަރަން ދުލިގަނޑުވާނެވެ. އޭރު މުޑި ގޮތުރޭގައި ވަނީ ރުއިމުގެ އަޑެވެ.

"ކީއްވެ އަހަރެންގެ ދެ ދަރިން ގޮސް ޖެހުނީ؟ ކޮބާ އެމީހުން ކުރި ކުރަނީ؟ ކީއްވެ އެ ކުދިން ބަދު ނަސީބު ވާނީ. ދަރިންދެކެ އިންސާފަން ލޯބިވުމުން ދެއްވާ ރަޙީމަކީ މީތަ؟!" ރޮމުން ރޮމުން މައްކަން ބަރަހައްޖެހިގެން ހުޅު ހަޑުމައްޗަފަމުން ދިޔައީ މަރާސަކަށެވެ. އޭނާ ހަމައަކަށް އެދުމަކަށް ހިސާބުގަސްޖެ ގަދަރުފެނުން އުޅެއެވެ.

"ބަލަ އަދި ސަލާމަތް ވެރާނެއްނު. އެ ގެންދަނީ ގުރުއަތު ނަގާކަށްނު. ތިމާގެ ނުހުރުން ފާޑުކުރަނަމަ ކަނޑައެ މާ ގެސްފިޔާން." ދާރުސަލާމް ފެށޭތަކުން ސޮބަކުދީ ދަސްއަތްކޮށްލުމި އޭނާގެ އެކުވެރިއަކު ވިއެވެ.

"ނުވާނެ.. އެކަކުވެސް ނުވާނެ. އެހެން ނޫންނަމަ ކިއްކުރަން ގެންދަނީތޯ؟ ކޮބާ ބޭނުމަކީ؟"

ގޮތް ހުސްވެފައިވާ މީހެއް ފަދައިން އަޑުގެ ކޮޅަށް މަރާސަރު ހަޑައްޓަމުން ދިޔައެވެ. އޭނާގެ އެ ޖަމާވެފައި ހުއްޓުމަކަށް ކަރުވެން މަސައްކަތް ކުރިއާބޯ ގޮތަށް ޖަހައި ފަހުންނެވެ. ގޮތަށް ބަޔަކު މަސައްކަތްކުރުމެވެ. އޭނާ ގޮތްތެރި ދަރިން ފަރުމާގައި ހުރި ދިމާއަށްދިޔައި ރަޝީދުފާރު އިނީ ގަބޫލުކޮށެވެ. ތިބި އަރިހައި އިން ރަޝީދުފާރު ދިސްލާ ދިސްލާފައި ރޮނީއެވެ.

ޖެހިގެން އަދި ދުވަހުގެ ހެނދުނުގެ އަވްކަށް ނިންމިގޮތަށް ގެއަށް ވަން މަރާސަތަށް އުޅުމާ
ހުރި ބަނޑުގައި ފެނާމު އިރުމަތީ ބަހައިލެވެއެވެ. ބާރު އިރުއިރުކަމާ ނޭނގެއެވެ. އާނާއަކަށްވެސް ހުދު ގޮތް
ބޭރުވިކަމުން ގަސްވެއެވެ. ރިނގައި ދިމާއަށް ހުރި ދުކުޅުފެށުމުގައި އިރުސްދުވެއެވެ. ބޭއަރީގައި
އެއަށްވުރެ ނުކުމިއްސުރު ގެއިން ދަރިން ގުރުއަޅުންގުމަން ޖައްސާލެވެއެވެ. އަރީގައި ބޭރު އަހަރު އަންބުރި އަވަހަށް
މަރާސަތަށް ހުރުވެސް އެދުރުބާރަގައި ހިނގާލަ ހިނގާލެއެވެ. ސިކުނޑީގައި އަންބުރާ ޒިޔާރަތާ އެއްވަރަށް މީހާ
ފެސް އަންބުރި އަންބުރިއެވެ.

އިރުބަލައި ފަހުން ކުއްލިއަކަށް ރުމުންރުމުން ގެއަށްވަނީ ރަށްނދިހާރުވެ. ކުރިމަތީ ހުއްޖެން
އަރާފައި ހުރި ބައްޕަ ފެނުމާއެކު އާނާއަށް ބައްޕަގައި ބައްދައި ގަޔާވެނެވެ. ރުމުން ދިޔަ އަޑު، ބާރުވެ
ދިސްޓަރުވެން ފެނުނެވެ.

"ބައްޕާ އަހަރެން ސަލާމަތްކޮށްދީ. އަހަރެންނައް ނުކުރަން. އަހަރެން ސަލާމަތްކޮށްދީ. ކިހްވެތަ
އަހަރެން ދަން ޖެހުނީ؟ ކިހްވެތަ އަހަރެން މަރުވާން ޖެހުނީ؟ ކިހްވެތަ އަހަރެންނަށް މިހެންވާނީ؟!" ކެޔޮކުޅަޖަހަ
ފަދައިން ބައްޕަގައި އޮޅުލާފުން ރުހެންދިޔާރު އަޅުގެ ކަތަށް ރުފުން ދިޔައެވެ. އެ ބައްޕަގެ ރުފުން އެއްވެސް
ހިފެހެއްޓުމެއް ނެތި ހަސްތާލައި ކަރުނަ ފައިބަމުން ދިޔައެވެ. ދަރިފުޅު ދެން ސަލާމަތް ނުވާނެކަން ހިތަށް
އަރުމުން އެ ރޭގަން ކަމަނަވިއެވެ. އިތުރަށް ހިތަށް ނުކެރުވިނެއެވެ. އޭރު ދައްތައަށް ދިމާލި ހިތާމަވެރިގޮތް
ހިތަށް އަރާފައި ކަމަންހާރުވެސް ދިސްޓަރިސްޓާފައި ރޯނީއެވެ.

އިއްވުން ސަލާމާއެކު ރަސްމީރުއަށް ފުމެރު ހަބަރުން ހިސާބުގަނޑު މީހުން އެ ގެއަށް ޖަމާވަމުން
ދިޔައެވެ. މަރާސަތަށް ނަސޭހަތް ދިނުމުގައި ގަދަރުވެރިން އުޅުއެވެ. ރެހެންދިރާރާއި ކަމަނާރު ހަމައަކަށް
އުޅުވޮތި އެއްބަދަލު މަސައްކަތުކުރައިރު އަހެއްބަދަލަށް ތިބެވިނީ ވާނުވާ ނޭނގިފައެވެ. ބުދުކާލަން ދާންޖެހުނީ
ކޮޅުކަމެއް ދިނަމީހުންނަށް ވަދިކުރާކަން ނޭނގުނެވެ. ދުކުދިންވެސް ރޭހިއެވެ. އުޅޭ ގޮތުން ދޭ ކުދިންވެސް
ދާންޖެހުނު ކަހަލައެވެ. އެ މަސްޖިދުވީ ކޮންމެ މިހާރު ހިތްގައިވެސް ހަމަދަރުދިއެވެ. ދުކުދިންގެ ހާލުވެ
ކުރުވާ ހަލު ދުއާކުރެވެ.

މީހުންތައް އެ ގެއިން ނުކުމެގެން ދިޔައީ އިރުއޮއްސި އަނދިރިވީ ފަހުންނެވެ. އެންމެންގެ ހުރުމާއި ހެޔޮއެދުން ހެޔޮނިޔަތާއި އާއިލާއަށް ދެމުންނެވެ. ގޮތަކީ ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ހަމަހަމަކަން އެދުމުންނެވެ.

"ދަރިފުޅާ! ތިކަމުގައި ބައްޕައަށް ކޮންދުވަހަކުން އިތުރު ކަމެއް ނެތް. ތިޔައީ ދަރިފުޅުގެ ނަސީބު. ކަލާނގެ މިންވަރު ކުރެއްވި ގޮތް. ދަރިފުޅުގެ ބަދަލުގައި ބައްޕައަށް ދުވާ ނަމަ ބައްޕަ ދިޔައިސް." ހުސައިނާރު މާތް ވަޑައިގަތުމުން ބައްޕައަށް ބުނެވުނީ އެ ވަރަށެވެ. ފުން ނިކަމެތިކަމާއި ރޯމުން އަޑުއިވިފައިވާ ބައްޕަ ފެނިފައެވެ.

"ދަރިފުޅާ! ބައްޕައަށް މާފުކުރޭ! ދަރިފުޅަށް ކުރިމަތިވާ ހަމައަށް ނުދެވުނީ ބައްޕައާ ހެދި. އެކަން އަމިއްލަ ކުރެވުނު ނަމަ މިއަދު ސަލާމަތްވީސް..." ދޮރުފުޅުގާ އަޅެ ވަޑައިގަތުން ބައްޕައަށް ބުނެވުނެވެ.

"ބައްޕާ.......... އަޅެ މިހާރު ގޮތް ނިންމާނީތޯ؟ އަހަރެން ބޭނުން މަޖުބޫރު ބައްޕައާ ކުރިމަތިލާން. އަހަރެން ބޭނުން އެހާމެ ވަރުގަދައްކަން. އަހަރެން ބޭނުން އެހާ ކައިވެނި ކުރަން." ގޮތް ހުސްފުރައިލާ ހުރުހުރިގޮތް ބުނެފައި އޮޅުމެއްނުވެއެވެ. އަނގައިލާފައި ހާލާ ބަޔަކުމީހުން ދިޔައީއެވެ.

"ހުއްޓާލާ ދަރިފުޅާ! ހުއްޓާލާ. މަޖުބޫރާ އަދި ބައްޕަލާކުރުވޭނެ. ބައްޕަ އެކަނި ކޮންދުނީން."

ގެއިގައި ބައްޕައިގެން އޮތް، ދަރިފުޅުގެ ބޮޑުކަންކަމައި ފިޔަވާލުމުގެފަރާ، ބައްޕަގެ ދެއަތަށް އިތުރު ބާރުއަޅަމުން ބައްޕަ ބޭނުމެއެވެ. އެ ބައްޕަގެ ހިތުގައި ވަނީ ދަރިފުޅާދެކެ އުފާވެރިވެވޭ ކުރިމެވެ. ވިސްނާނުލައި ކަންތައް ކުރެވުން ގޮތް ހިތަށް އަރާ ހިތި މުޅައެވެ. ތިބިމަފައި ދެ ދުވަސްބުރަ ދަރިފުޅު އެދުރުގައި ބޮޑުއްޖެމަތް ކުރެވުން ގޮތް ހުރިހާ ކަމެއް ކުރަނިވިދުގެ އަޖާޝެވެ. އެ ދަރިފުޅު މާދަމާ މަޖުބޫރުކަން އޮންގެއިރު ބޭފުޅަކަށް ކުރެ ކުރެވޭނީ ކިހިނެއް ހުއްޓެވެ؟ ދެ ދުވަސް ފަހުން އެ ދަރިފުޅު ނުފެންނާނެކަން ދޭހަވާއިރު ދަރިފުޅު އެދޭ އެއްވަސް އެދުމެއް ފުއްދައިނުދީ ހުރެވޭނީ ކިހިނެއް ހުއްޓެވެ؟ އެކަމުގެ އެކަމެއް ނުވާނެއެވެ. ދެން އެކަމަށް ފުރަޞަތެއް ނުދެވޭނެއެވެ. އެހެން ގޮތެއް ނެތްނޫނެއެވެ.

ފަސްދުވަހުގެ ބާރުމިނާ ވައި ކޮޅުބަލައިގެ އަޑު އިވުނު ފަދަ ބައްޕަގެ ގިސްލުމުގެ އަޑު ކައިރީގައި. ހުރިހާ ގޮތަކުން ކަމަނާގެން އިތުރަށް އަންނާނެ ކަރުނައެއް ނުދެމުންނެވެ.

"ދައްތާ އަހަރެން އެންމެ ލޯބިވާނީ ދައްތަ ދެކެ. ދައްތަ އުފާވެރިކަމާއެކު ދިރިއުޅޭތަން ދެކެން އަހަރެން ބޭނުން. ދައްތަ މަޖުބޫރުކަން އަހަރެން ބޭނުމެއް ނޫން. ދައްތަ މި ދުނިޔެ ދޫކޮށް ދާން އަހަރެންގެ ހިތެއް ނުދޭ. ދައްތަވާ ނުލާ އަހަރެންނަކަށް ނުފުދޭނެ.......... ދައްތަވާއެކު އަހަރެން ގެންދޭ. މިތާ ހުންނާކަން އަހަރެން ބޭނުމެއް ނޫން. މީ ކޮން ކަހަލަ ދުނިޔެއެއް." ކުޑަހިތުގައިވާ އަޑުން ކަމަނާހާރަށް މަޑުމަޑުން ބުނެވުނެވެ.

"ބިރު ވާހަކަ ނުދައްކާ ކައްކޮ. މިއީ ދައްތަގެ ނަސީބުހުރި ގޮތް. މިދައްތަކަށް ދުނިޔޭގެ އުފާ ލިބެންނެތީ. މި ނޫން ގޮތެއް ނެތޯ." ރަށުންދިރާކަން ރޮއިގަންނަވެވެ.

"ނޫން ދައްތާ! ދައްތަ ގެ އުންމީދުތައް އަހަރެންނަށް އަނގާ! ދައްތަ ދެކެމުން އައި ހުވަފެންތައް އަހަރެންނަށް ފެނޭ. ދައްތަ މަޅުސްނިދުނުގެ ލޯބިވާވަރު އަހަރެންނަށް ވިސްނޭ. އަހަރެން ބޭނުން ދައްތައަށް އެހީވާން. އަހަރެން ބޭނުން ދައްތައަށް ތިއުފާވެރިކަން ހޯދައިދޭން. ބައްޕަ އެއުޅެނީ ނުނިދިގެން. ބައްޕަ އެހާތަނަ ކުރަނީ ދައްތަގެ ލޯބިބޮން ހުރަސް އެޅުމުން. ދައްތަގެ ކައިވެނިޖެހި ބައްޕައަށް ގަބޫލުވުން ނަމަ ރަނގަޅުވީމާ. މިހާރު ދައްތަ އުފާވެރި އުޅެމުން. މި ދުވަހެއް ނުފެނުނީސް." ކަރު އަނގަދިޔަގައި ބޯ ކަހަމުން ވިސްނަމުން ވާހަކަދައްކަމުން ދިޔައީ ކޮއްކޮ ބުނަމުން ދިޔައީއެވެ.

"ކޮއްކޮ. ދެން ތިވާހަކަތައް ނުދައްކާ. ދައްތައަން އިތުރު ހިތްވަރު ނުދީ. ދައްތައަން އެނގޭ މި ނޫންގޮތެއް ނެތްކަން. މިކަމުން މިންޖެހޭ މަގެއް ނެތްކަން. ކޮއްކޮ؟..... ކޮއްކޮ ދެރަވާނެ ކަމެއް ދައްތައަން ކުރެވިފައިވާނަމަ މައާފުކުރޭ. ދައްތައަށް ހަމަ ދެއްކޮނީ. ދައްތަ މަތިން ތަތު އަޑު ހަނދާނެއްކުރެވޭ. ބައްޕައާމެދު ދައްތަގެ ހިތުގައި އެއްވެސް ހިތްހަމަނުވާކަމެއް ނެތް. ބައްޕަ ވެސް ވިސްނީ ދައްތައަން ރަނގަޅުކަމެއް ހޯދައިދިނުމަށް. އެކަމަކު ހުރިހާ ނަސީބަކަށް މީހަކު ވިސްނާ ގޮތަކަށް ނުދެވޭ. މިދުވަހު ނުވެދާނެ." ކޮއްކޮގަޔަށް ބައްޕަފުޅުން ކުޑަކުދިންނާ ދުށުމުން އަލިފާނެއްވެ. އަށާގެ ކުޑަހިތައިވާ އަޑުން ދެ ދިރުން ހީމަޑުލެން ދިޔައެވެ. މިގޮތަށް އެތައް ވަގުތެއް ހަރުދަނާވެ ދިޔައެވެ. އެތައް ހަނދާނެއް އާވެ ދިޔައެވެ. އެތައް ބަސްތަކެއް ހުރިހާވެ ދިޔައެވެ.

އާ ދުވަހެއްގެ މެދު ހެނދުނު އަދިވެސް ރީތި ހިޔަނި މާހައުލު ފުރިގެން ހަމަޖެހިލުންވިއެވެ.

މާދުރުން އައި އެ އަޑުން ރަސްމިޔާރަކަން ރެޑިއޯ ފެނިފަމާއިއެވެ. އެހާއަން ހިމަ ބޮޑުކޮލަކަން ދިރުމަކަން ޖަވާބުދާންނެވެ. ދެން ޙިޔާން ފެނި ހަވާގެ އަޑުތޮއްސެ އެހާއަން ޖަވާބުން ހިލާއެވެ. އެ އަޑުވެގެ ވަރުއިން

ދުން އިވުން ފެށި ރެހެންދިހާރަށް މީހަކު ގޮވާއަޅައިފި. އެއަޑު ކަންފަތުގައި ޖެހުމާއެކު ވިސްނުމެއް އޭނާއަކަށް ނޭނގުނެވެ. އެތެރެގޮތުގައި ހުރި ދުވަސް އެނދުން ފުންމާލުމަށްފަހު ބޭރަށް ނުކުތެވެ. އެއަޑާއެކު ކަމަންނާރައި ބައްޕައަށްވެސް ދުވެފައި ނުކުމެވުނީ ބޭރަށެވެ.

ފެންކަޑިވެ ރަތްވެފައިވާ ރާޅާއެކު ކުރިމަތީ ހުރި މަލްސިރާވެ. އޭނާއަށް މަލްސިރާގެ ފުރާ ބައިމަތީ ބައްދައި ގަތުވެސްނެވެ. ގައިތުރައިވާ ލޮބުވެރިއަކު އެބައް ދުވަހުއް ފަހުން ފެނިގެން ބައްދައި ގަންނަ ގޮތަށެވެ. ދުވަހަކު ވަކިނުވުމަށް އެދި އާދޭސްކުރަމުންނެވެ.

"މަލްސިރާ.......... އަހަރެން... ކިހިނެއް ހެދީ؟ އަހަރެން ގެންދޭ.. އަހަރެން ސަލާމަތްކޮށްދީ.." މަލްސިރާގައި އޮޅުވައިގެން އޮތް އޭނާގެ ބުރަކަށިގައި އަތްބާއްވަމުން ރެހެންދިހާރަށް ބުނެވުނެވެ. މަލްސިރާނަށް ހަރުވެސް ހުއްޓުން އަރާފައެވެ. އޭނާ އެނގުނު ލޮބިވާ ރެހެންދިހާރަށްގެ ދުވާލުން ދަރިކާ ވާހަކައަކުން ފެށި ޖަވާބު ދުވަހުން ނައިސްގެންނެވެ. ހަދިގެންގައި ހިނގަމުން ދާ ލާގެ ދައްކުވުން ހަވަސްވެ ހުރުވަމުން ދާމި އެކަމަށް ވަގުތީކޮށް ނަގަމުންނެވެ.

"އަހަރެންނަށް މަޢާފްކުރޭ. ކަންވެރިއަކީ އަހަރެން. އަހަރެންގެ ބަދު ނަސީބުކަން. މަލްސިރާ މިތަނަ ހިތާމައެއް ކުރިމަތި ކުރުވީނީވެ އަހަރެން ދުރަވަން." ކަންމަ ޖެހުމަށްއަކަށް ފަހު ރެހެންދިހާރަށް ދިސްކޮވިފުން ދިޔައެވެ.

"ނޫން. ނޫން... ރެހެންދިހާ ކަންވެރިއެއް ނޫން... ތިޔަ ކަންވެރިއެއް ނޫން. ކަންވެރިންނަކީ އަންހެން ކުދިން ބޮޑުކަރަން ގެންދާ މީހުން. މިކަންކަން ކުރާ މީހުން. ކިއްވެތަ ހަމައެކަނި އަންހެންކުދިން ގެންދަންވީ؟ ކިއްވެތަ އަހަރުމެން މީހުން ދިމާނުވީ؟ ކިއްވެތަ ވަކި ބައަކު ގެންދަންވީ؟" މަލްސިރާގެ ރު ކުޅަންފެށިއެވެ. އޭނާގެ އަޑު ގަދަވެން ފެށިއެވެ. ހެދުންތައް އަޅުކަމަށް ތެތްވެ ހުރުން ދުވަސްވީ މިހުންތައް ގޮދުރަށް ޖަމާވާން ފެށިއެވެ.

އެންމެންގެ މޫނުމަތީން ފެންނަމުން ދިޔައީ ނުތަނަވަސްކަމެވެ. އެކާ ދަރުކާ ވާހަކަތައް، ހިތާއި ނަފުސުން ގަބޫލުކުރުވަނަސް އަރުން ބޮޑެއް ނަތީވެ. އެކަމާ ދުރުވަން ތެދުވި މުސްނަން ވިޔަތާ އެންމެންނަން އެނގެއެވެ. އެތައް ބައްޔަކާއި ބޭބޭފުޅުގެ ފުރާނަ ނަތީގެން ދިޔައީ އެކަމާދުރުވަން ތެދުވެގެންނެވެ. އެކަމުން ކުރި ލިބިގަތީ ނުވެގެންނެވެ. މިއަދު ހަމަނުޖެހުމަކަށް އަޅުލާ ނަމަވެސް އެއީ ގައުމަކަށް ލިބުނު އެންމެނަކަށް ގަބޫލުކުރެވޭއެވެ. ދިރިއުޅުން އަރާރުމަތަށް ފުރުސަތާ ދުރުވެގެން ވާހަކަކުރަމުން ކުރެވުނެވެ. ފައިދާ

ހާމުއްދުރުންނާ ދުކެޔަށް އަޑުގަދަވި މައާފުކުރެވޭން ނޫންނޫން އަދަބު ހަމަގޮތް ކުރުކަވެ. އޭނާގެ މަރުސިއްޔަތް ވިސްނައިދެވޭތީ މަރާސަކަތު މަސައްކަތް ކުރިއެވެ. އޭނާ ހަމައެކަނި އެގޮތްތީ ތަންގަނޭ މިހުން އުފުލެވެ. ނަމަވެސް އެންމެފަހުން ޖެހުނީ މަޖުބޫރު އެކުސާބަން ފޯނުވާލާނެވެ. ދަރިފުޅާ ވަކިކުރުވާށެވެ.

ރެސްޓޯރަންޓު ބޮޑުކޮޅަށް ގެސްޓުހައުސްގެ ވަގުތު ކުޑަކޮށްވެސްޖެހުނީއެވެ. މަރާސަކަތުގެ ދެރުދުން ކަރުނަފައި ނިކުމެއްޖެއެވެ. އޭނާގެ ދަރިފުޅަކީ ޖިސްމާނީގޮތުން މަސްތުވުން ފުރުސަތުން ލިބުން ހިތާމަ މިއަދުވި އިތުރުވެ. އަނދިގެން ހުރި ކަނޑުއެކައި ލައިގެން ހުރި ލިބާހުއި ބޮޑުގައި އަޅާފައިވާ ރުމާފަޅިން ހަނދާންކޮށްދިނީ އެ ކުދިންގެ މަންމަމީހުންނެވެ. އެ ދަރިންނަށް ރައްކާތެރިވުމަށް އަންހެނުން ކުރި ވަސީލަތަކީ މަކަންނެވެ. އެ ހަނދާންތަކުގެ ތެރެއަށް ފިޔަވައިގަތުމަށް މަޖުބޫރުކަމަށް ވަގުތުއަށް ނުދިނެވެ.

"ބައްޕާ! ދަރިފުޅާ. މިއީ ބައެއް ކުދިންގެ ނަސީބެވެ. ނަސީބަކީ ބައެއް ފަހަރު ވަރަށް ހިތި އެއްޗެއް. އެކަމަކު އެ ހިތިކަމުން ބައެއް މީހުން ސަލާމަތްވެއެވެ. އަހަރެން ކެތްތެރިވާނަން. ބައްޕައަށް އަބަދުވެސް މައާފުކުރާނަން. ބައްޕައަކީ ކެރިވެރިއެއް ނޫން. ކެރިވެރިއަކު އަހަރެން. އަހަރެންގެ ކުރަކު ބައްޕަ ދޫކޮށްފައި ދާކަށް. ބައްޕައަކު އަހަރެންނަށް މި އޮތަކީ ދުވަހު ލޯބިދިން ފަރާތް. ބައްޕަ ނުއޮޅޭނަމަ މިއާ ދުވަހު، މިއާ އުފަލުން އަހަރެންނަށް ނުދެވޭނެ. ބައްޕާ! އަހަރެން އަބަދުވެސް ބައްޕަ ދެކެ ލޯބިވޭ. އެކަމަކު އެންމެ ލޯބިވާ ކާކުކަމެއް ބައްޕައަށް އެނގޭތޯ. އަހަރެން މިދަނީ ގުޅަބާންވާން. އަހަރެން ގޮބޮލުކަނި އަހަރެންގެ ހުރަކަށް ބައްޕައަށް ލިބޭނެކަމަށް" ކުރުން ގެސްޓުވުން ދިޔަ ބައްޕަގައި އުޅެވައިގަންނަވުން ރެސްޓޯރަންޓު ވާހަކަދައްކަވުން ދިޔައެވެ. އެ މަންޖަރު ބަލަހައްޓައިގެން ކަމަކާރުކަކަށް ނުހުރެވުނެވެ. އޭނާ، ދައްޗަގައި ބައްދައިގަތެވެ.

"ދަރިފުޅާއި... މިއަދު އުޅަނދު ދުއްވާ އަހަރެން މި ވަނީ އޮޔާ.. ދަރަ ނުވާތި. މިހިތްގައި އަބަދުވެސް ވަނީ ލޯބި. އުފާވެރިކަން ބަދަލުވެއް ނާންނާނެ..... އަހަރުމެންގެ ސިއްރުތައް ފޮރުވާތި. އެ ސިއްރުތަކަށް ރައްކާތެރިވާތި." ވައި އަޅުން ދައްކަވުން ދިޔަ ވާހަކަތަކުން ދެ މީހުންގެ ގައިން ހިތި ނަގަމުން ދިޔައެވެ.

" އަހަރެން ބިރުގަންނާ...... ފަހުން ވާނެ ގޮތެއް ނޭނގޭ...... އަހަރެންނަށް މައާފުކުރޭ. ތިއީ ކެރިއެއް. ލޯބިވާ ފަރާތެއް." ކަމަނާގަރަށް ބޮޑުވުނީ އުރެސާބަހެވެ. ބޭރުން އިވުނު ސަރުގައިގެ އަޑު

ފަހުގެ ބޮސްދިނުން ކަމަންހާރުގެ ހިތްކުރިއަށް ދިޔާ ރޯމާންޓިކުކޮށް ތަމްރީނުވެ. އެއަށްފަހު ކަރުގައި އޮޅި ފަތް ނަގާ ކަމަންހާރުގެ ކަރުގައި އަޅުވާލުމަށްފަހު ގެއިން ނުކުންނަން ތަމްރީނުވެ ހިފައިގަތެވެ.

އާރު ގޭ ދޮރުގައި ކަލޭ، ވަރުގަދަ 8 ފިރިހެނުން ތިއްބެވެ. ހަތަރުސްކަނަން ވާގޮތަށް މަތި ހިޔާކޮށްފައިވާ ހުދު ތޮނި ފޮތިގެ ތަޅުދަނޑެއް ގޭ ދޮރުމަތީ ބެހެއްޓިފައިވެއެވެ. ކަމަނާގެ ކައަރު އެ ފޮތިގެ މަތީ ކައިރިފަށް ޖޯޑުވެރިކޮށްގައިވާ އިރު އާގެ ތޮރުގައި އިރިސްދަށް ގޯސްޖެހުމުގެ ހުއްޓެވެ. ތަމްރީނުވެ ގޯސް އެގޯސްޖެގައި އިރިސްވާއެކު ފުރުސަތެއް ސަރަހައްދު ފޮތިގޭގެ ހަތަރުކަނަށް ހަމަރު މީހުން ތުރުފުމަށްފަހު އުފުލައިލިއެވެ. އެއަށް ފަހު ދިމާ ކުރިމަތިވަނަ އޮތް ބޭކަލުން ހިނގައިގަތެވެ. ތަމްރީނުވެރިޔަކު ބަލައިލުމުގެ އާންގެ ކޮށްޓަކާ ދިމާއަނާވެ. އޭނަމު ފަހު ހުއްޓާލި ނަތަރު ހުމްބާފު އާންގެ ބައްޓަގާ ދިމާއަނާވެ. ދަމްދޫގެ އަތްލިދިފައިވާ ބައްޓަރަނަ ފޮތިކަނާލީ ވަގަނަ ހިތްވަދުނަށްވެ. އެހިސާބު އާންގެ ހިތް ބާރުބަތަނަ ތޮރާފުގެއްވެ. ނަމަވެސް ކެތްކުރެއްވެ. ގޭތެރޭގައިތިބި ވާދީބެއްކަމަނަ އާދޭ ގަބޫލުކުރެއްވެ.

މަންޖެހު ބަލަން މަގުތަކަށް މީހުން ޖަމާވެފައި އޮތެވެ. އެންމެންގެ ލޮލުން ދަރި ކަރުނަ ނިކުމެންނެވެ. މަރުވުމަށް ތައްޔާރަށް ދާ ކުއްޖެއްކަށް އެންމެންނަށް އެނގެއެވެ. ދެން ފެންނާނީ އާނާގެ މަސްވަނީކަން އެންމެން ދަންނައެވެ. މާދަމާ، އެއީ މީހުންގެ ދަރިއަކަށް އެކަން ދިމާވެދާނެކަން އެންމެން ގަބޫލުކުރެއެވެ. ކޮންމެ މީހަކުވެސް އަންހެން ކުއްޖަކަށް ބަލައިދުމަށްފަހު ހިންދުރުވާލަނީއެވެ. އެދަރިންގެ ކޮށޮޅިކަމަށް ބޯޖެހޭތީއެވެ.

ބިން މަސް ފެހެވެ. ގޮތްތެރިކަން އެއްވެސް ދިރުމެއް ނާދެއެވެ. މާސަރު ބަލަމުން ދިޔައީ ދަރިފުޅު ކަމަންނާރު ހަމައަކަށް އެދުވޭތޯއެވެ. އޭނާއަށް ލިބިފައިވާ މާޔޫސްކަން ފޫހިވުމަށްފަހު ދަރިފުޅުގެ ހިތް ހަމަޖެއްސައިދޭނެތޯ އެވެ.

"ދެން ދަރިފުޅު އެކަމާ ނުވިސްނާ. އަބަދު ދައްތަގެމަތިން ހަނދާން ނުކުރޭ. އެ ހިތާމަތަކާ ދުރުވެލޭތޯ ބަލާ. ދައްތަ އެ ގުރުބާނީވި އަހަރުމެންނަށް." ބައްޕަގެ ވާހަކަތަކަށް ކަމަންނާރު ބޯޖެހިއްޖެއެވެ.

" ތެދެއް އެއީ ގުރުބާނީ އެއް. ބައްޕައާއި އަހަރުންނަށްވީ ގުރުބާނީއެއް. ކިހިނެއް އަހަރުން ހަނދާން ނައްތާލާނީ؟ ކިހިނެއް އެ ހަނދާންތަކާ ދުރުވާނީ......؟ ހުވަފެނުންވެސް ފެންނަނީ... މިހާރުވެސް ހަނދާންވަނީ..." ކަމަންނާރަށް ރޮވިގެންދިޔައެވެ. ބައްޕަ ދަރިފުޅާ ގާތްވެލިއެވެ. ދަރިފުޅަށް ވިސްނައިދޭން މަސައްކަތްކުރިއެވެ.

" ދަރިފުޅާ ކަމަންނާރު! އަވަހަށް މިހާ އިންނަނީ. އެހެން ނޫންނަމަ ދައްތައަށް ދިމާވި ގޮތް ދިމާވެދާނެ. ދަރިފުޅު ކޮންމެ މިހާ އިނަސް ބައްޕަ ގަބޫލުވާނަން. މިއަދުން މިހާ އުޅެދާނަން" މަޖުލީހުގެ ޤާނޫނުގެ ކަންތައް ކުރުވުންގޮތް ބައްޕަގެ ހިތުން ފިލައިގެން ނުދާކަން ކަމަންނާރަށް ފާހަގަކުރެވުނެވެ.

"ނޫން ބައްޕާ. އަހަރެން މިހާ ނުއިންނާނަން. އެކަމެއް ނުކުރާނަން. އެހީތެރިއާ ނޫޅޭ. އަހަރެން އެއްވެސް މީހަކު ދެކެ ލޯބިވާއިރު ނޫޅޭ." ފެންކަޅިވެފައިވާ ކަމަންނާރަށް ބުނެވުނެވެ.

"ނޫން ދަރިފުޅާ! ދައްތައަށް އެހެނީ ބައްޕަގެ އިހުމާލުން. އަންހެނާ ދަރިފުޅު...... އާދެން މާދަރުވާން. ދައްތަގެ ގެދޮރަށް ނުނުކޭ ބުނުވުނީމާ މިއަދު ބައްޕަ ދެރަވޭ. އެކަނިވާ ކޮންމެ ވަގުތަކު އެކަމާ ހިތާމަކުރަވޭ. ރޮވޭ. އަސަރުކުރޭ." ބުރަފައިވާ އަޑުކަން ބައްޕައަށް ބުނެވުނެވެ.

"އެންމެ ރަނގަޅު. އެހެންވެއްޖެއްޔާ އަހަރެން ދައްތަގެ މަޑުސިލާ..." އެހިސާބަށް ބުނެފުނުމަށާ އެ އިންތިޒާރުން ބައްޕައަށް ތިބުނުވެސްވެ. ދަރިފުޅުގެ މޫނަށް ވަރަށް ރަނގަޅަށް ބަލައިލިއެވެ. ކަމަނާރަށް ތެދިގެންވުނެވެ.

"ބަލަ ދަރިފުޅާ! އަޅުން މީހުން ހިފައި މަސްލަހަތު ކުރާނެ. އަދި މިތި ތިބެން މަސް. އަންހެނާ ދަރިފުޅު ވީ މަޑުސިލާ ގެރިން. މީހުން ހިތްވަރާ ..."

"ދަރިފުޅާ! އަހަރެން ކޮންމެވެސް ގޮތަކަށް ދައްތައާ ބައްދަލުކުރަން ބޭނުން. އަހަރެން ވާނީ ކޮންމެހެން އިންތިޒާރުކުރަން." ކަމަނާ ދައްތަ ވަރަށް ބައްޔަށް މަޑުސިލާ ގޮތަކަށް ބުނެފިއެވެ. އަދި ދަރިފުޅުގެ ދޮށަށް ގޮސް އޮތެވެ.

ދަރިފުޅުގެ އެ އެދުން ފުރިހަމަކުރަން މަޑުސިލާ ބައްޕަ ބައްދަލުކުރިއެވެ. އެކަން ބޭނުންވާކަމަށް އެދުނެވެ. ކުރިން ވިސްނާފައި ހުރި ނަމަވެސް ބުނެވޭތޯ.

"ނުވޭނެ ދިޔަޔަސް. ދުވަހުގެ ދިޔައީ ނުދެކެން. މިއަދު އުޅޭނީ އަހަރެން ދިޔައިރު ކޮންތާކަށް ތޯ؟ ދުވަހުގެ ވަޤުތު ނުދޭ މިހާރު ނުއިނގޭ އަހަރެން ފައިދާ ވާނީ. ކުރި ކަމަކާ ވެސް އެކަން އެނގޭނެ. ދިޔައީ ނުވޭނެ. މި ބޭނުން ނުވޭނެ." މާލޭގެ ދުވަސް މަޑުސިލާ ވަރަށް ދެރަކަމާއެކު އެނގޭ މާ ފުރުނެވެ.

"މަޑުވެލާ. އަހަރެން ނިކަން ދިޔައީ ނުވޭނެ." މަޑުސިލާގެ ޖަވާބުއަށް ފެނިގެން މަޑުސިލާ އަދި ބައްޕައާ ހިނގައިގެން. އަޅު ބަލާގެ މީހުން ދުވަ ނުދެނެ. އެއްބަސްވެ ސަލާމަތުގެ ގޮތް ހިތްލަފާ ވެވުނެވެ. އެހެން ބަސް ދިން ބައްޕަ ސާބިތު ހާދަ ގަދައެވެ. ކުރިއަށް މީހުން ބަހުރުވަ ގަނޑުމާ ދިޔައީ ދުވަހު. ބައްޕަ ފިރިހެނާ ހިތްވަރާ ހަމަ ގޮތް ދަތުރު ފުރެން ގަތުމަށް ނިކަން ޖަވާބުދީ. އެއްބަސް ގޮވާ މުސްތަޤުބަލް ދެއްކިއެވެ. ދަރިން ގެދޮރުން ކުރިމަތިވެ ކަމަކަށް. އަސްލު ބަޔަކު ގަވާމު މި ބަދަލު ފާހަގަކޮށް ހިތްހަމަޖެހިގެން ކަމަކަށް. ހަމަ ދިޔަ ދުނިޔެ ބަޔަކު ދީނީ މީހުން ބަލަހައްޓާ ހިތްހަމަޖެހުން ކަމަކަށް. ގައިގޮތް، އަސްލު ބަޔަކު ބަދަލުކުރަން ހިތްހަމަ ދުވަސް ދުނިޔެ ކަމެއް ކަމަކަށް.

މަހާސަރަށް ހުރެވުނީ ހުއްޓުން އަރާފައެވެ. ގެއިން ނުކުތް ބޭނުން ހަނދާން ނެތިފައެވެ.
އަމިއްލަ ހިތުން ސުވާލުކުރިއަސް ކުރާ ސުވާލުތަކާ ހެދި އުނދަގޫވެފައެވެ. އާނާގެ ދޮރީ ދަރިފުޅު ގުޅުބާންކުރަން ޖެހުނީ ކީއްވެހެއްޔެވެ؟ ދިރީގޮތުން އެކަން މަނާ ނުކުރަނީ ކީއްވެހެއްޔެވެ؟ އެތައް އަންހެން ކުދިންނެއްގެ ހައްގު ނިގުޅައިގަންނަމުން ދިޔައިރު ފައްސިޔަތުގައި އިހުސާސް ހާމަކުރުން ކިބައިން ދޯދިކުރަން ނަގާ އުޅެނީ ކީއްވެހެއްޔެވެ؟ ކަނޑައަޅާ ދީނީ އެހެނެއް ނުވާނެވެ. މަހާސަރުގެ ހިތުގައި ހުރި އުދާސްތަކެއް އެހެން މީހުންގެ ދުލުން ބޮޑުކުރާތަން ފެނުމުން އާއްމަކަށް ނުހުރެވުނެވެ. އޭނާ އިސްވެ އެ ބޮޑާ މީހާ ބައްދަލު ކުރުމަށެވެ. އެ ބޮޑާ ދިރުމާ ގުޅުންހުރި ކަމަކަށެވެ. އެފަދަ ބޭބޭ މީސްބާރުކަން ސަލާމަތްވުމާއި އެ ދިނުމަށް ހަމަގައި ގޮތުގަނެވެ. މަހާސަރުދެކެވެ މިސްރާބީލީ ރަސްގެފާނުގެ ގަސްޖަހާ ދިމާއަށެވެ.

އެންމެފަހުން ހަގީ ދިޔަ މަހާސަރު ގޮސްފިއްޔެވެ. ސަލާމަތްވުމާ އެދިގެން ބަދަލެވެ. އެދިގެން ރުކުންތައް ދަސްކުރިއެވެ. ރަސްގެފާނުގެ ރައްޓެހިންގެ ތެރެއިން ގިނަ ބައިވެ އިސްވާރުގެމަތި ގޮތަކަށް އުފާވެރިކަމާއިބެހޭ ދިޔައެވެ. އެއްފަހަރު ކަމަނާގެ ބައިވެރިވެއެވެ. އެދިނުގެ ހިފައިފި ގޮތެވެ. އެ ހިފައިބާއްވަ ކަމަނާގެ ބިރު ފުރައިގެން ދިޔައެވެ. ދިރިއުޅުމުގެ ދަތުރު ފުރުމަށް ބޭނުންވިއެވެ. އެނިގުޅުގައި މަޝްވަރާ ބައްދަލުކުރަން ބޭނުންވިއެވެ. އެހެންވެ ބައްފާއަކު އެގައަށް ދިއުމަށް އެދުނެވެ.

"ނުބުނު ދަރިފުޅާ! މަޝްވަރު ވިކަލެއް ނުކުރާނެ. ދަރިފުޅުގެ ދައްކަ ގޮތް އެހެން މީހާ ނުއިންސާނުކަމަށް އޭނާ ފަށި ފައްދަވާފައި. މި ކަލޭގެ ތަނާއެއް ނުކުރާނެ." ފަރަށް ނުބަނަން އުޅެފައިވާސް ބައްފާގެ ދުލުން އެވާހަކަ ބެންޑެވެ. ކަމަނާރަށް ހުއްޓުން އެރިއެވެ.

"ކިހެން އޭނާ ބެހިތަ؟...... ކަލާނގެ ގަސްދީ ހުވާކުރަން. އެއީ ގޮތުހަދާ ފަރާތެއް. ފައްދަން ކަލޭރިމާ މިހެއް. ބައްފާ އަހަރެންނާއެކު އެގެއަން ހިނގާބަލަ! އަދި ބައްފާ ހިނގާބަލަ! އަހަރެން ބޭނުން ދާން. ހަމަ މިހާރު ދާން.." އެންމެ ފަހުން ކުރުނުކޮށްގެން ބައްފައަން މަޖްބޫރުވީ މަޝްވަރާގެ ގެއަށް ދާށެވެ. އޭރު މަޝްވަރާއި ގެއަކު ނުގެއެވެ. އޭނާ ވީ ބޯރުގައެވެ.

އެންމެ ފަހުން ކަމަނާއާއި ބައްފާ ދިޔައީ ބޮޑުވާރާ ދިމާއަށެވެ. އަރުކަމުގެ މައި ކުއްލާ މިއަދު އުވާނީ ފަޅުވެފައެވެ. ވަށްބައްޖަމަށް ހުރި ބޮޑު ގަނޑުބައި ހަމަށްސާކަނުގެ ބޮޑު ވިސްރައިގެ ބޯގަނޑި އުކަކުފާސް ނެތެވެ. ފެންގަނޑުމަށް ދޮރުގައި ފެންވަރަން އޭގެ ތެރިން މިހުން ފިރުކާ އިތުރު މިހުގެ ހިޔަލައް ނުވެއެވެ. މުޅި ތަނަށް ތެރިވެފައި ވަނީ ހިޔާންކަމުގެ އަހާނުކާމުގެ ފަހުގެ ރަބުތަވަ ވަނީ ކުނޑިފައެވެ. އެ ބިރުވެރިކަން

ވަނީ ދިޔައިރުއެވެ. ބައްޕަގެ ކަހަލުގައި ހުކުރުގައި ކަނޑާހަރާ ދުއްވައި ގަސްދުނީ ކުރިއަށްވެ. ކުރިމަތިން ފެނުނު

މަޑުސިލާ އަރާހަމަވެ އޫނގައި ބައްދަރިގަސްދުސްވެ. މަޑުސިލަރާ ހުކުރުދުނީ ހައިރާންވެ ބަސް ހުއްޓިފައެވެ.

ބައްޕައަށް ހުކުރުދުނީ އާ ކަޅުވެފައެވެ.

"މިއީ ކެރެންޑިރާކު..... ހުވާކޮށްގަތި ބުނަން. ގަބޫލުކުރޭ! މިއީ މަރުސިޔާގެ ކެރެންޑި."

ހައިރާންވެގައިވާ މަރުސިޔަން ނޫނެކޭ ބުނެ ބޯ ހުރާލުވުނެވެ.

"ދަރިފުޅާ! ކިހިނެއް ތިއުޅެނީ....." ބައްޕަ ހިތްހަމަޖެހުނީ ކަމަންދާރު އުޅެނު ގޮތުންނެވެ.

"ބައްޕާ. ގަބޫލުކުރޭ މިއީ ކެރެންޑިރާކު. ކިހިނެއް އަހަރެން ބުނާނީ. ނިކަން އަހަރެން ކަރުގައި މިއޮތް ވަރަށް ބަލާބަލަ. އެންމެ ބިސް ހަމަކު މަހުން މިވަރު ކަރުގައި ޖެހި ރޮނގު އެނގޭނީތަ؟ މިރޮނގު މިހާ ފަސޭހަކޮށް ފެންނާނީތަ؟ ނުފެންނާނެ" ކަރުގައި އޮތް ފަން ހިތްފުޅައިލުމުން ބައްޕައަށް މަރުސިޔަން އޭނާގެ ކަރު ދައްކަން ފެށިއެވެ.

"ނުކުރާނަން ގަބޫލެއް. ތިއީ ކެރެންޑިއެއް ނޫން." މަރުސިޔަން ބުނެފިއެވެ.

"ނޫން މަރުސިޔާ. މިއީ ކެރެންޑި. ހިނގާ ކައިވެނިކުރާ ދުވަހު އެޅުމަށް ވަޑާލި އަނގޮޓި ނަގަމާ." މަރުސިޔަމު އަތުގައި ހިފައިގެން ކަމަންދާރު ހިނގައިގަތީ އެއާ ދޭތެރެއަށް ހުރި ބޭބެ ބޮޑުގޭ ދިޔައެވެ. މަރުސިޔަން ފިޔަވަޅު ދިޔައީ ހައިރާންކަމުން ލޮލުން ކަރުނަ އޮހެމުންނެވެ. ސިކުނޑި އޭރުވެސް ނުހުރީ ކަރުނަވަޅުތަކުން ހާލަތު ފަރުމާކޮށްފައިވާ ހަމަތަކަށެވެ. ކަމަންދާރު ގޮސް އަނގޮޓި

ވަޑައިގަންނަވާ ލޮބުވެތި ކަނބަލުން ފޮނުވިއެވެ.

"އެ އަނގޮޓި އޮންނާނީ ހިރިގަނޑު ދަރުބާރުގައި." ކަމަންދާރު ދަރުކަމުންދާ ވާރަނަޅުކަން މަރުސިޔަން ނުހުރިވެސްފައެވެ. އޭނާއަށް ނަގިން ކުރުވެސްފައެވެ. ދަރުކަމުން ދިޔަ ވާރަނަޅުކަން އެއީ ކެރެންޑިއަކަން އެއްވެސް ޝައްކެއްނެތި ގަބޫލު ކުރުވެސްފައެވެ.

"މިއޮތް ހުރިހާ ދުވަހު ކިޔާވަރަކަ ނުބުނޭ ކިޔަހުރި؟ ކިޔާވަރަކަ ކިޔަން ސިޔަދު ކުރީ؟ ކިޔާވަރަކަ މަހާ ވަޔަށް ކީ އުޅުނީ؟" ކެރެންޑިރާކުގެ ދޮކޮޅުގައި ހިފާ ތިތަން ނަގަދުން ލިބިދުންދިޔަ އުފާވެރި މަރުސިޔަށް އަދުނާގުފުލި ސިފަވެފައިވަނީކަމެވެ.

"ކިހިނެއް އަހަރެންނަން ކަޑައިލި ކެރެންޑިރާކާ ބުނަން. އެކަން އުނދަގޫވަނީ އަހަރެން ނޫނަސް އަދިއެ ކާކަން އުނދަގޫނީ؟ މިކަން ބަރާބަރުކަން އުނދަގޫވާ އަހަރެންގެ އާއިލާއަން ކަޑަދު ފަރަ ގޮތަށްވެސް ހަމަޖެހުނު. އެއްކޮޅާ އަހަރެންނަން މަގުބޫލީ ސިޔަދުކުރަން. އަހަރެންނަން މަގުބޫލީ. އުފާވެގެން އުޅުނީ. މަރުސިޔަށް ފެންނަ ހިސާބަށް ނުޅަދުގަން އަހަރެންނަން މަގުބޫލީ. ހިނގައިގެންދަން ކަމަ

ރޮވުން ރޮވުން "..... ރިޔާ އަހަރެންނަށް ބިރު ފަޅާއަރާނެކަމުގެ މިކަން އެނގޭ. އަހަރެންނަށް ނުވާނެކަން
ދެއްކުމުން ދިޔައީ ފާހަގަކޮށް ބަލަހައްޓަން ގަދަފަދައިން ނުކުތުމެވެ.

ދަރިފުޅުގެ ގައިގޮތް ދަރަން އެ ބައްޕަ ފެށިގެންވެ. އެދަރިފުޅުގެ ކައިރިއަށްގޮސް ފަރުވާކޮށް ހުރިތޯ
ބަލައިލިޔަސް ބާރުއަރުވައިފިއެވެ. އެ ތަކުން ފެންމަސް ބައްޕައަކު ދަރިފުޅުގެ ބޮޑުކަށަވަރުކޮށްދިނެވެ.

"މިއީ ކުރަންޖެހޭ. ހަމައަށް މިއީ ކުރަންޖެހޭ. ތަޖުރިބާ ފެށިގެން
ކުރަންޖެހޭގޮތް ކައިރިއަށް ވީ ފަރާތް. ހަމަ ބަދަލުކުރާ ފަރާތުގެ ކުރިއަށްދާނެ ގޮތްތައް ހުށަހަޅައިދޭން." ބައްޕަ ކުރަންޖެހޭގޮތް ބައްޕަ
ތަޖުރިބާކޮށްދިނެވެ. ބައްޕައަށް ފެށުނު މިކަންތައް ހޯދުމަށް ބޭނުންވިއެވެ.

"ދަރިފުޅާ ކަމަށް ބެލެވޭ! ހުރިހާ ދަރިފުޅަށް ހެއްލެވި؟ ބައްޕަ ބޭއްވިއެއް؟ ހެއްލެވި ހާލަތު
ކުރިއަށް ދެމެހެން ބައްޕައަށް މި ކަން ސިއްރުކުރަން؟" ބުނުމުން ބުނުން ބައްޕަ ފަސް ކުރީ ސަމާލުކަމެވެ.

"ބައްޕަ އަހަރެންނަށް މަޢުލޫމާތު. މި އެއީ ކުރިން ދެމެހެން ސިއްރުކުރަންޖެހޭން އުޅޭން ޖެހުނީ
އަހަރެންނަށް މަޢުލޫމާތުދީ! މިއީ ކުރީގެ ފަސްހަތަރުވެއް. ކުރީގެ ބާރުގައި ގޮތް. ކުރީގެ ބާރުގައި
ބައްޕައަށް ގެނބުނުވެސް. ކުރީކަމަށް ގޮތުމުގެ ކުރިއަށްދާނެ އަހަރެން ބޮޑުކަމަށް ދޫކޮށްލާ ޖަހާލިއްޔާ ބައްޕަގެ
ސަލާމަތްކަމަށް. ބައްޕަ އަހަރެންގެ ގެދޮރަށް ނޫނީ ބޮޑުމަސްވަރަށް. އެހެންވެ އެއީ އަހަރެން މަރުވެދާން
މެދުވެރިވެ ސަލާމަތްކަމަށް ފެނި ކުރީގެ ނުދާނީ. އެހެދާ އުފަލަށް އުފާވެސް ބައްޕަ ޖެއްސުން ކުރީގެ ބާރުން
ނުވި. ކުރީގެ ގެދޮރަށް އަހަރެންނަށްބަލާ. އަހަރެންގެ ހަފުތާއަށް ބަލާ. މި ބައްޕަކަމަށްބަލާ. ބައްޕާ!
އަހަރެންނަށް މަޢުލޫމާތު." ބައްޕަގައި ބައްދަލުވާނެގޮތް އޮވެ ކުރަންޖެހޭގޮތް ދިސްކަވަރުން އާންމުގެ ބައްޕާ
ފަރާތުގައިކަމުން ގެންދިޔައެވެ. ބައްޕަގެ ހަމަދާނަށް ހައި ބޮޑުކަމަށް ގެންދިޔަ ދުވަހު އެ ދަރިފުޅުގެ ދުވަހުން
ބައްޕަގާތު ދެއްކި ފަރާތަށްދާވެ. ނަގާފައިގެ ހިތުކަމުގެ ފަރާތައެވެ. ކުރިފަރާތަށް އާންމުކަމަށް ބޮޑު ދެއްކި
ފަރާތަށްދާވެ. އާންމުގެ ކުރަނީ ބައްޕަ ދުނިޔެ ދަރިއެއްކަމަށް ބޮޑު ބޭނުންވެ. އާނާ އެކަމު ހެޔޮވާ ގަޔާތު ބައްޕައަށް
އުނދަގޫކަމަށް ބޮޑުބޭނުމެވެ. ތިޔަކަމެވެ.

"ކުރީގެ ބޮޑު ކުރީގެ އެކަމު ހެޔޮވެސް ބައްޕަދަރުކަމަށް. ބައްޕައަށްބަލާ ކަމުގެ ގަދަ
ގެދޮރަށްއަޅާ ފުރުސަތުކަމަށް. އެހެން ބޮޑުމަސްތަކު އަހަރެން ކައިރީގައި އާދޭ ގަން އެކާ ނުދޭ. އަދި އެ ގަން
އެގޮތްތަކު ކުރީގެ ކުރިން ގޮސް. އާދޭ ބައްޕަ ދިސްކާ އަދި ހިތާ. ބައްޕަ ދިސްކަވި ބައްޕައަށް ކަށަވަރު ކުރިފުޅުން
ގެދޮރުކަމަށް ކުރީގެ ބޮޑު. އެހެންކަމުން އެއީ ސަލާމަތްކަމަށް ފަން ކުރީގެ ނުދާނީކަމަށް ބޮޑު. އަދި އަހަރެންގެ

ބަދަލުގައި ކޮއްކޮ ބުދުކޯލަރް ދާން ހިނގުމި. އަހަރެން އެކަމާ ދެކޮޅު ހެދީން. ކޮއްކޮ މަޑުވާން އަހަރެން ބޭނުން ނުވާކަމަށް ބުނީން. ނަމަވެސް ކޮންމެ ކުއްޖަކު މަދުވިނަމަވެސް ބައްޕައަށް ލިބޭނެ ފުރުޞަތު ނޯންނާނެކަމަށް ކޮއްކޮ ބުނީ. އެކަމަކު އަހަރެން މަޑުވެއްޖެނަމަ އެއީ ބައްޕަގެ ސަބަބުން ވީކަމެއްކަމަށް ހީވާ އުޅުނު ދުވަހު އެ ހިތާމަކުރާނެކަމަށް ކޮއްކޮ ބުނީ. އެހެންވެ ކޮއްކޮ ބޭނުންވީ އެ ގުރުބާން ވާން." ކަންތައް ވީގޮތް ރޮމުން ރޮމުން ރަނދިޔާރު ކިޔައިދެމުން ދިޔައީމެވެ. އެއަޑު އިވުމުންދިޔައީވަރަކަށް ބައްޕަގެ ދިސްކުރާންވި އިތުރުވެ. މަލާސިރު ކާމިޔާބުގަމި ... ބައްޕައަށް ...

"ދަރިފުޅާ! ބައްޕައަށް މަޢާފުކުރޭ! ދަރިފުޅުގެ ކައިވެންޏަށް ބައްޕައަށް ނުގަބޫލުވެވުނީ އޭރު ވިސްނާނުލެވުމުން. އެކަމާ ބައްޕަ ވަރަށް ދެރަވި. އުމުރު ދުވަހު އެ ހިތާމަކުރިން." ދަރިފުޅުގެ ބުރަކަށިގައި އަތް އަޅާ ދީ ޖަހަމުން ކޮއްކޮވަރުން ބައްޕަ ބުނެދިނެވެ.

"ކޮއްކޮ އެވީ މަޑުވެރި ގުރުބާނެއް. މަޑުވެރި ގުރުބާނެއް. މި ބައްޕައަށްޓަކައި ވީ ގުރުބާނެއް."

ނީކުމުން ދިޔަ ކަރުނަތަކާއި ގުޑުގުޑު އަރަމުންދިޔަ ބައްޕަ ބުނެދިނެވެ.

"އެއީ އަހަރެންނަށްޓަކައިވެސް ވީ ގުރުބާނެއް. ބައްޕާ! އެކަމަކު މިއީ ސިއްރެއް. މި ވާހަކަ އިތުރު މީހެއްގެ ގާތު ނުބުނާތި. މި ކަން އެނގޭނީ ބައްޕައާއި ތަދުފިކޮނެއް. މިކަން ދާއިމީ ސިއްރެއްގެ ގޮތުގައި ބަހައްޓާތި. ކޮއްކޮގެ ވަސިއްޔަތަކީ. އަހަރެން މަޑުވެރިކަމާ ކަލޭ ކުރިމަތިން ކޮއްކޮގެ އެދުމެއް. " ދަރިފުޅާ ދެއްކި ވާހަކަތައް އަޑުއަހަމުން ބައްޕަ ބޯޖަހާލިއެވެ.

"މިއޮތީ އަނގޮޓި. މިއީ ރަން." ގަޑިން ހަރަކާތާ ކުޑަ ދަލުގެ މަތި ހިއްލަހައްޓަމުން މަޑުސިލުމް ބުނެދިނެވެ.

"މި އަނގޮޓި ދަރިފުޅުގެ އިނގިލީގައި އަޅުވާ!" ހިނިތުންވެ ހުރެ ބުނީ ... ބައްޕަ ހިނގައިގަތެވެ. އެއަރުވަރު ބައްޕަގެ ފަހަތުން ހިނގައިގަތީމެވެ. ދެބޭ ސިއްރެއް ވަލުވަމުންނެވެ. ... ދުވަހަކުވެސް ދުރުން އެ ވާހަކައެއް ނުބުނާނަކަމުގެ ޙަޤީގަތަކަށް ދެމުންނެވެ.

"ދެން އަހަރެން ކިޔަންތީ ކަމަށްހެދުނީ؟ މިނަން ޖާރީތީ. މިއީ މިހާރު މަގޭ ކަމަށްހެރު."
ހިނިތުންވެވުނު މަލްސިރު ބުނެފި.

" ނޫން. ކަމަށްހެދުވެސް ރޭގަނޑުހެދުވެސް ކިޔާކަށް ނުޖެހޭނެ. އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ އަހަރެންނަށް ދެން ގޮވާނީ އެހެން ނަމަކުން. އަހަރެން އިސްލާމްވެއްޖައިން. މި ހިތްވަރު ލިބުނީ އޭ ދިނުން. އެކަމަކު މިއީ މިހިތްގައި އަބަދުވެސް ދިރިވަން މަޖުބޫރު ނަމެއް." ރޭގަނޑުހެދުގެ ބުނުމަށް މަލްސިރު ބޭޒާރީ ހިތާ ތަރުހީ އެކަމަށް އެއްބަސްވަމުންނެވެ. އެގޮތުގާތު އަލް އަޙް ނުކުތުވޫނުކަން ހިތަށް ގެންނަމުންނެވެ.

(ނިމުނީ)